

ΣΑΝ ΝΑ ΗΤΑΝ ΣΗΜΕΡΑ

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

1449 - Ο Κωνσταντίνος ΙΑ΄ Παλαιολόγος στέφεται Βυζαντινός αυτοκράτορας στον Μυστρά.

1963 - Ακράειες χαρακτηρίζει τις θέσεις και των δύο πλευρών στην Κύπρο για το ζήτημα των δήμων ο υπουργός Εξωτερικών της Ελλάδας, Ευάγγελος Αβέρωφ, προκαλώντας την οργή της κυπριακής κυβέρνησης.

1964 - «Απραγματοποίητη» χαρακτηρίζει την ένωση Ελλάδας-Κύπρου ο Μακάριος σε συνέντευξη που παραχωρεί στο BBC.

1965 - Σε μερικό ανασχηματισμό της κυβέρνησης προχωρεί ο Γεώργιος Παπανδρέου αφήνοντας εκτός του σχήματος τον Σάββα Παπαπολίτη, με αποτέλεσμα ομάδα βουλευτών προσκείμενων σε αυτόν να καταθέσει στη Βουλή δήλωση ανεξαρτητοποίησης.

1966 - Στο Τουρκοκλίμανο παρακολουθούν τον αγιασμό των υδάτων οι βασιλείς και η κυβέρνηση, ενώ ο Γεώργιος Παπανδρέου τον παρακολουθεί στον Πειραιά, όπου ξεσπούν σοβαρά επεισόδια μεταξύ της αστυνομίας και των συγκεντρωμένων οπαδών της Ένωσης Κέντρου και της Ε.Δ.Α.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

1412 - Ιωάννα της Λωραίνης, Γαλλίδα ηρωίδα και αγία της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας

1785 - Ανδρέας Μουστοξύδης, Έλληνας λόγιος

1792 - Απόστολος Αρσάκης, Έλληνας ευεργέτης και πολιτικός

1822 - Ερρίκος Σλήμαν, Γερμανός αρχαιολόγος

1883 - Χαλίλ Γκιμπράν, συγγραφέας

1939 - Γεώργιος Μπαμπινιώτης, Έλληνας γλωσσολόγος

1939 - Μάρει Ρόουζ, κολυμβητής

1942 - Γιάννης Μπουτάρης, Έλληνας επιχειρηματίας, δήμαρχος της Θεσσαλονίκης

1944 - Γιάννης Ν. Δημαράς, Έλληνας δημοσιογράφος και πολιτικός

1955 - Ρόουαν Άτκινσον, Άγγλος ηθοποιός και κωμικός

1958 - Θέμος Αναστασιάδης, Έλληνας δημοσιογράφος

ΘΑΝΑΤΟΙ

1919 - Θεόδωρος Ρούζβελτ, 26ος πρόεδρος των Η.Π.Α.

1952 - Σοφοκλής Δούσμανης, Έλληνας ναύαρχος

1971 - Δημήτριος Καρακουλουξής, Έλληνας πολιτικός

1993 - Ντίτζι Γκιλέσι, Αμερικανός μουσικός

1993 - Ρούντολφ Νουρέγιεφ, Ρώσος χορευτής

2008 - Αλέκος Μιχαηλίδης, Κύπριος πολιτικός

2016 - Ιωάννης Πετρίδης, Έλληνας πολιτικός

Θεοφάνεια

Τα Θεοφάνεια (ή Θεοφάνια) είναι μεγάλη ετήσια χριστιανική εορτή της ανάμνησης της Βάπτισης του Ιησού Χριστού στον Ιορδάνη ποταμό από τον Άγιο Ιωάννη τον Βαπτιστή. Εορτάζεται στις 6 Ιανουαρίου και είναι η τρίτη και τελευταία εορτή του Δωδεκαημέρου (εορτών των Χριστουγέννων). Το όνομα προκύπτει από την φανέρωση των τριών προσώπων της Αγίας Τριάδας που συνέβη σύμφωνα με τρεις σχετικές ευαγγελικές περικοπές. Η εορτή των Θεοφανείων λέγεται επίσης και Επιφάνεια και Φώτα ή Φωτά (ή Εορτή των Φώτων). Σε αυτή την εορτή γιορτάζουν τα ονόματα Φωτεινή, Φανή, Φώτιος (Φώτης), Τριάδα, Ουρανία, Ιορδάνης, Ιορδάνια, Περιστερής, Περιστέρα, Θεοφάνης, Θεοφάνια και Θεοχάρης.

Κατά τις ευαγγελικές περικοπές στις αρχές του 30ου έτους της ηλικίας του Ιησού, ο Ιωάννης (ο Πρόδρομος), γιος του Ζαχαρία και της Ελισάβετ, ο επιλεγόμενος στη συνέχεια Βαπτιστής, που ήταν 6 μήνες μεγαλύτερος του Χριστού, και διέμενε στην έρημο, ασκπεύοντας και κηρύττοντας το βάπτισμα μετανοίας, βάπτισε με έκπληξη και τον Ιησού στον Ιορδάνη ποταμό. Κατά δε τη στιγμή της Βάπτισης κατέβηκε από τον ουρανό το Άγιο Πνεύμα υπό μορφή περιστέρως στον Ιησού και ταυτόχρονα από τον ουρανό ακούσθηκε φωνή που έλεγε ότι: «Ούτος εστίν ο Υιός μου ο αγαπτός εν ω ευδόκησα». Η φράση αναφέρεται στα ευαγγέλια του Ματθαίου, του Μάρκου και του Λουκά, ενώ απουσιάζει από αυτό του Ιωάννη. Αυτή δε είναι και η μοναδική φορά της εμφάνισης, στη Γη, της Αγίας και ομοουσίου και αδιαιρέτου Τριάδος υπό του πλήρους «μυστηρίου» της Θεότητας. Τα θεοφάνεια ονομάζονται έτσι επειδή η φωνή του θεού ακούστηκε στη γη. Για αυτό ονομάστηκαν έτσι Θεό+Φάνεια. Ο θεός φάνηκε στην γη, θεός+φάνηκε. Το πότε καθιερώθηκε να εορτάζεται η μνήμη του γεγονότος της Βάπτισης του Ιησού δεν είναι γνωστό με βεβαιότητα. Φαίνεται όμως ότι αναφάνηκε πολύ νωρίς στη πρώτη Εκκλησία των Χριστιανών. Ο Κλήμης ο Αλεξανδρεύς (Στρωμ. βιβλ. α΄) αναφέρει πως κάποιος αιρετικός, οι περί τον Βασιλείδη γνωστικοί στις αρχές του Β΄ αιώνα εόρταζαν

Η Βάπτισις του Χριστού. Ψηφιδωτό από την Βυζαντινή μονή Παμμακαρίστου στην Κων/πολη.

την ημέρα της Βάπτισης του Κυρίου «προδιανυκτερεύοντες» και ότι η εορτή αυτή γινόταν κατ' άλλους μεν στις 6 Ιανουαρίου, κατ' άλλους στις 10 Ιανουαρίου.

Κατά δε τον 3ο αιώνα η εορτή φαίνεται κοινότατη σε όλη την Χριστιανική Εκκλησία. Έτσι ενώ ο Gieseler (Kirchengeschichte I, 376) δέχθηκε ότι πρώτοι οι Βασιλειδιανοί καθιέρωσαν την εορτή των Θεοφανείων ο Neander (Kirchengeschichte I 386) θέτει το ερώτημα: πως από αιρετικούς το δέχθηκε η Εκκλησία;

Ο Ιωάννης ο Χρυσόστομος παραδέχεται και περιγράφει την εορτή ως αρχαία πανήγυρς μάλλον στην Αντιόχεια τη Μεγάλη, και ότι από εκεί την παρέλαβαν οι Γνωστικοί Βασιλειδιανοί... Κατά δε τις Αποστολικές Διαταγές (π' 38) η εορτή των Επιφανείων «ήγετο δια το εν αυτή ανάδειξιν γεγενήσθαι της του Χριστού θεότητας».

Στο τέλος του 3ου αιώνα προστέθηκε και άλλη έννοια στον εορτασμό αυτό που άρχισε να πανηγυρίζεται και ως ημέρα της «εν σαρκί» φανερώσεως του Κυρίου. Ούτως και στην Αλεξάνδρεια κατά τον Κασσιανό, και στη Κύπρο κατά Επιφάνιο. Από της εποχής λοιπόν αυτής άρχεται, κατά το πιθανότερο, και ο εορτασμός των Χριστουγέννων.

Κατά τον 4ο αιώνα η εορτή των Θεοφανείων γιορτάζεται πλέον με λαμπρότητα σε όλη την ανατολική Εκκλησία ως εορτή του φωτισμού της ανθρωπότητας δια του Αγίου Βαπτίσματος, απ' όπου και

το όνομα «Τα Φώτα», εορτή «των Φώτων» (Γρηγόριος Ναζιανζηνός λόγος 39, Αστερίου Αμάσ. Λόγος εις «εορτών των Καλανδών»).

Ως κύριες τελετές των Θεοφανείων θεωρούνται οι παρακάτω Μέγας Αγιασμός (Θρησκευτική τελετή που λαμβάνει χώρα εντός των Εκκλησιών).

Κατάδυση του Τιμίου Σταυρού (Θρησκευτική τελετή που ακολουθεί του Μεγάλου Αγιασμού και γίνεται η κατάδυση του Σταυρού σε ακτή Θάλασσας, εντός λιμένων, όχθες ποταμών ή λιμνών και στην ανάγκη σε δεξαμενές νερού όπως στην Αθήνα.

Επίσημη κατάδυση του Σταυρού: Πολιτειακή, Πολιτική και Θρησκευτική (Αρχιερατική) εορτή της επίσημης κατάδυσης του Σταυρού όπου παρίστανται οι Αρχές της Χώρας. Από τις αρχές του 1900 επίσημη κατάδυση ορίστηκε να γίνεται στον Πειραιά έναντι της παλαιάς βασιλικής αποβάθρας ή του παλιού Δημαρχείου, σήμερα μπροστά από τον Ναό του Αγίου Σπυριδώνα. Παρόμοιες τελετές γίνονται σε όλους τους Νομούς της Χώρας.

Προπολεμικά απαγορεύτηκε στον Πειραιά η ανέλκυση του Σταυρού από βουτηχτές, ύστερα από θανάσιμη συμπλοκή μεταξύ τους. Σήμερα η ανέλκυση γίνεται με κορδέλα που φέρει ο Σταυρός.